

Ekososiaalisen sosiaalityön mahdollisuus?

Kestävä hyvinvointi ja eriarvoisuus

30.11.2016, Tieteiden talo

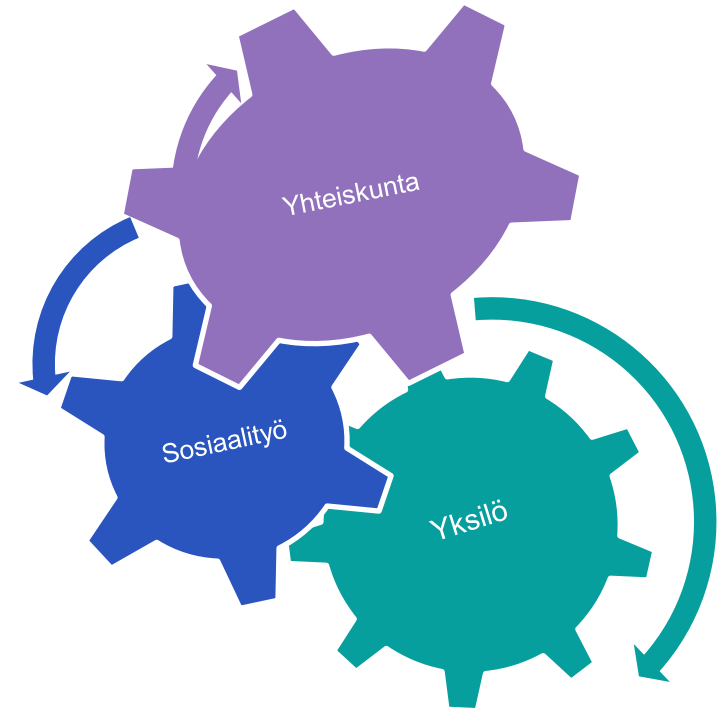

TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN LAITOS

Kansainvälinen sosiaalityön määritelmä

- ”Sosiaalityö on käytäntöön perustuva ammatti ja akateeminen tieteenala, jonka tehtävänä on edistää yhteiskunnallista muutosta ja kehittymistä, sosiaalista yhteenkuuluvuutta sekä ihmisten valtaistumista ja vapautumista. Sosiaalityön keskiössä ovat sosiaalisen oikeudenmukaisuuden, ihmisoikeuksien, kollektiivisen vastuun ja erilaisuuden kunnioituksen periaatteet. Sosiaalityö nojautuu sosiaalityön, yhteiskuntatieteiden ja humanististen tieteiden teorioihin ja paikalliseen tietoon, ja sen tarkoituksena on saada ihmiset ratkaisemaan elämän ongelmatilanteita ja lisäämään hyvinvointia. Edellä olevaa määritelmää voidaan laajentaa kansallisella ja/tai alueellisella tasolla.”
(IFSW)

THI

Sosiaalityön orientaatiot

- Kriittinen, radikaali / poliittisesti avoin sosiaalityö: tasa-arvoinen ja oikeudenmukainen yhteiskunta

Tuetaan asiakkaiden tietoisuutta ja kykyä muuttaa olosuhteita

- Reflektiivinen / tulkinnallinen sosiaalityö: ihmisten osallisuus

Tuetaan asiakkaan kanssa yhdessä muodostettuja tavoitteita

- Individualistinen sosiaalityö: yhteiskunnan vakaus ja muuttumattomuus

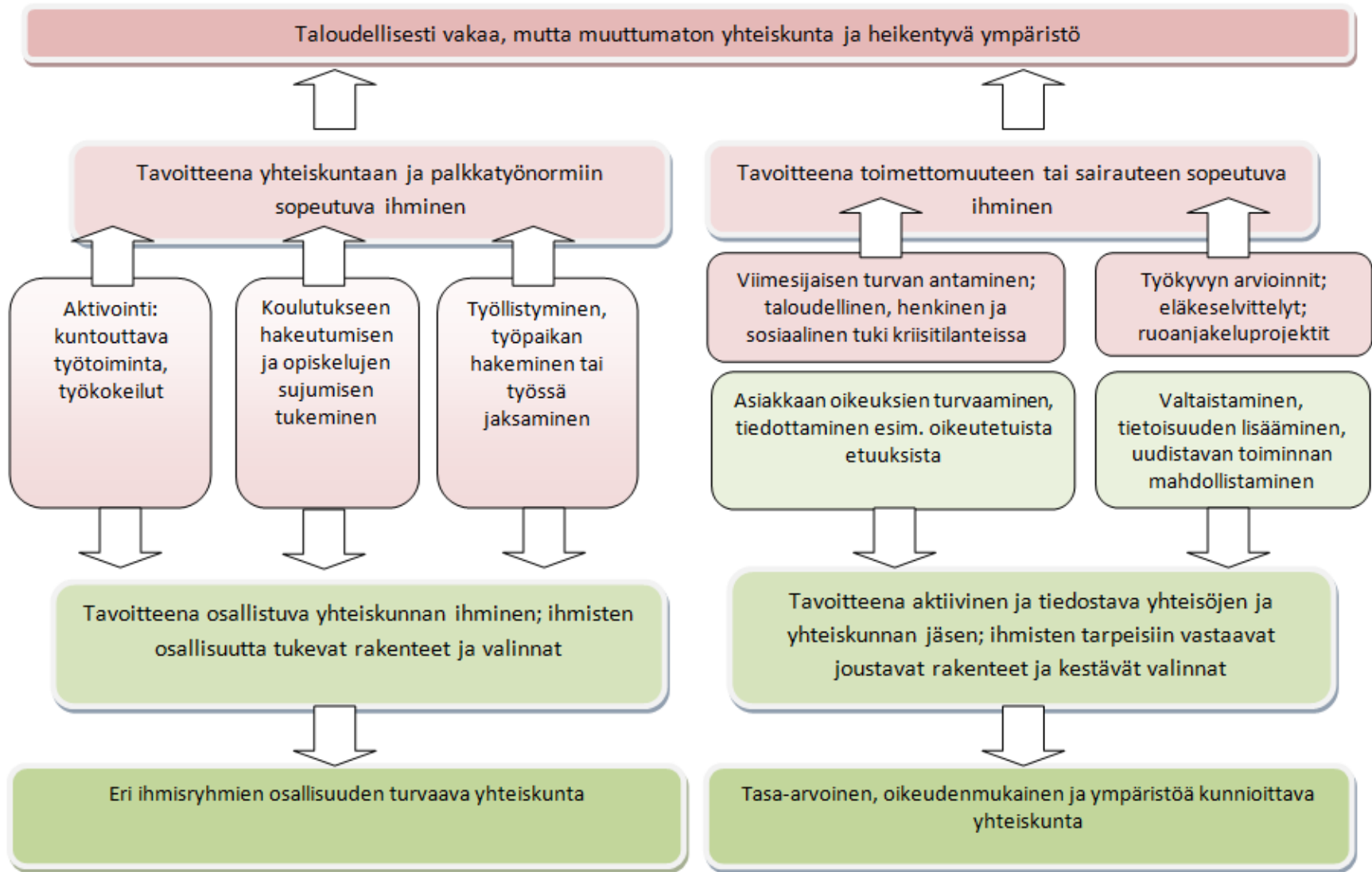
Tuetaan ihmisten sopeutumista olemassa oleviin olosuhteisiin

Toteutetaan lainsäädäntöä tai muita ohjeita

Pragmaattinen/managerialistis-tekninen sosiaalityö: yhteiskunnan vakaus ja muuttumattomuus

Sosiaalityö kunnissa (Blomgren ym. 2016)

- Toimeentulotukikeskeisyys edelleen vallalla
- Sosiaalityö hoitaa työttömyyden seurauksia
- Korjaavat toimenpiteet
- Aktivointi
- Kuntouttavan työtoiminnan volyymi on kasvanut, toimintamuodot ovat monipuolistuneet, myös ”säilyttävää” toimintaa
- Kuntouttavan työtoiminnan ja sosiaalisen kuntoutuksen suhde on vielä epäselvä
- Yksilötyö, perheiden kanssa tehtävä työ painottuu
- Yhteisötyö ja rakenteellinen sosiaalityö vähäistä
- Seuranta: menot, aktivointitoimet, käsittelyajat

Kuvio: Esimerkkejä aikuissosiaalityön menetelmistä, yhteiskunnallisista tehtävistä ja vaikuttavuudesta

Miksi sosiaalityö on sitä, mitä se on?

Poliittinen alue

- Lainsäädäntö, sosiaaliturvajärjestelmä

Tieteellinen alue

- Sosiaalityön oppiala

Hallinnollinen alue

- Organisaation ohjeet ja käytännöt

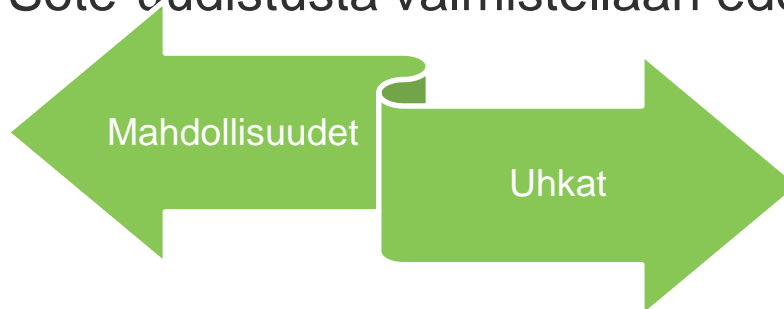
Ammatillinen alue

- Käytännön työntekijöiden toiminta

Asiakkaat, palvelujen käyttäjät

Sosiaalityön tulevaisuus

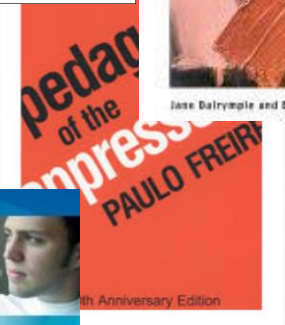
- 2017:
 - Perustoimeentulotuki siirtynyt Kelaan
 - Täydentävä ja ehkäisevä toimeentulotuki kunnissa
 - Työttömien etuuksiin esitetään muutoksia (esim. HE 210/2016)
 - Hallituksen kärkihankkeet ja muut kokeilut
 - Sote-uudistusta valmistellaan edelleen

- Mahdollisuus: Sosiaalityön ”uusi tuleminen”
- Uhka: Sosiaalityön näivettyminen

Sosiaalityön ”radikaali projekti”

- Sosiaalityö ja sen tutkimus ei voi koskaan olla poliittisesti neutraalia (McKendrick & Webb 2014)
- Tutkimuksellisesti: muutokseen liittyvien kriittisten tarkasteluvälineiden tarjoaminen (Matthies & Närhi 2017)
- Ammatillisesti: ongelmien esiintuomisesta tietoisuuden lisäämiseen → empowerment, sortoa ja syrjintää vastustava sosiaalityö (ns. anti-oppressiivinen sosiaalityö)
 - Freire: tietoisuuden tasot (naivi→transitiivinen)
 - Habermas: Tiedonintressit (tekninen, hermeneuttinen. emansipatorinen)
 - Dalrymple & Burke: tiedostamisesta toimintaan
 - Fook: Kriittisen reflektion tasot
 - Gray & Webb: The new politics of social work

Lähteet

- Björn Blom & Stefan Morén (2015) Teori för socialt arbete. Lund: Studentlitteratur.
- Blomgren, Sanna & Karjalainen, Jouko & Karjalainen, Pekka & Kivipelto, Minna & Saikkonen, Paula & Saikku, Peppi (2016) Sosiaalityö, palvelut ja etuudet muutoksessa. Raportti 4/2016. Helsinki: Terveyden ja hyvinvoinnin laitos.
- Dalrymple, Jane & Burke, Beverley (2006) Anti-Oppressive Practice: Social Care and the Law. Berkshire: Open University Press.
- Jan Fook (2002): Social Work: Critical Theory and Practice. London: Sage.
- Freire, Paulo (1970/2005) Sorrettujen pedagogiikka. [Suom. Joel Kuortti] Tampere: Vastapaino.
- Habermas, Jürgen (1970) Toward a theory of communicative competence. Inquiry 13 (4), 360-375.
- HE 210/2016. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi työttömyysturvalain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi.
https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/HallituksenEsitys/Sivut/HE_210+2016.aspx
- IFSW. International Federation of Social Workers. Global definition of the social work profession. <http://ifsw.org/policies/definition-of-social-work/>
- Matthies, Aila-Leena & Närhi, Kati (2017) Introduction. Teoksessa: Matthies, Aila-Leena & Närhi, Kati (toim.) The Ecosocial Transition of Societies. The contribution of social work and social policy. London: Routledge, 1-13.
- McKendrick, David & Webb, Stephen A. (2014) Taking a political stance in social work. Critical and Radical Social Work 2 (3), 357-359.